

28.5.2020

**TERVEYDENHUOLLON PALVELUVALIKOIMANEUVOSTON KOKOUS NRO 29/2020
TOIMIKAUSI 2017-2020**

Aika 23.4.2020 klo 10.00-16.00
Paikka STM, nh Innostamo, Meritullinkatu 8 / Skype
Osallistujat x Päivi Sillanaukee, puheenjohtaja, k.1-7, 10-11

Jäsenet

x Tuija Kumpulainen, varapj, k.1-2, 6-18
x Pekka Rissanen, varapj, pj. k.8-9, 12-18
x Risto Heikkinen, varapj.
x Janne Leinonen
x Juha Koivisto
x Päivi Koivuranta
- Vesa Kiviniemi
- Taina Remes-Lyly
x Miia Turpeinen, k.1-8, 11, 15-18
x Pekka Mäntyselkä, k 1-15
x Kari-Matti Hiltunen
x Katri Vehviläinen-Julkunen, k.1-11
x Mirva Lohiniva-Kerkelä
x Sirku Pikkujämsä
x Jarmo Koski

Varajäsenet

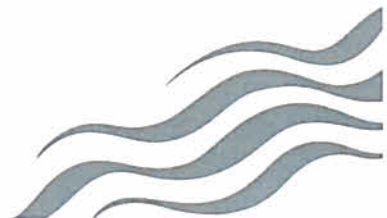
- Liisa Siika-aho
- Marja Blom
- Jussi Holmalahti
x Kirsi Vainiemi, k.1-12
- Riitta Aejmelaeus
- Tuula Kock
x Kari Punnonen
x Olli-Pekka Lappalainen, k.1-13
- Markku Mäkijärvi
- Sari Mäkinen
x Ilkka Kantola
x Minna Kaila, k.7-10
- Samuli Saarni
- Leena Turpeinen
x Matias Lahti

Pysyvä sihteeristö

x Ilona Autti-Rämö, pääsihteeri
x Reima Palonen, erityisasiantuntija
x Sari Koskinen, erityisasiantuntija
x Laura Sandström, korkeakouluharjoittelija
x Leena Alanne, assistentti

Asiantuntijat

- Riitta Burrell
x Marjukka Mäkelä, k. 6-19
- Lauri Pelkonen
x Jorma Komulainen
- Liisa-Maria Voipio-Pulkki
x Antti Malmivaara
- Timo Keistinen

1. Avaus, kokouksen osallistujat, päätösvaltaisuus ja edellisen kokouksen pöytäkirja (19.3.2020), *Liite 1*

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.00.

Päätös: Todettiin kokouksen osallistujat ja päätösvaltaisuus. Edellisen kokouksen pöytäkirja merkittiin tiedoksi.

Seksuaaliterveyden jaosto

2. Sukupuoli-identiteetin variaatiot, *Ilona Autti-Rämö*

Käsiteltiin yhteenveto otakantaa.fi kommentteista.

Todettiin, että viestitään psykososiaalisen tuen osaamistarpeesta järjestämisvastuussa oleville.

Päätös: Hyväksyttiin muunsukupuolisten ja alaikäisten käsitteleminen erillisissä suosituksissa.

Päätös: Hyväksyttiin jaoston esittämät sisällölliset muutostarpeet. Jaosto valmistelee lopulliset sanamuodot ja sisällön.

Seulonta-jaosto: SCID

3. SCID-seulonta, *Ilona Autti-Rämö*

Dos Matti Salon raportti ”Vastasyntyneiden aineenvaihduntasairauksien seulonnan nykytilanteen selvitys” on luovutettu STM:lle ja se julkaistaneen huhtitoukokuun vaihteessa. Käsiteltiin selvitysraportin keskeiset tulokset ja ehdotukset..

Päätös: Todettiin, että keskittämisesetuksen mukaisesti Yliopistosairaaloilla on vastuu vastasyntyneiden aineenvaihduntasairauksien seulontaprosessin laadun parantamisesta ja yhdenmukaistamisesta. Seulontaohjelmien kokonaisuudesta ml. uusien tautien lisääminen veritäpläseulontaan sekä jo lisättyjen, mutta seulontakriteerien mukaisesti ei-arvioitujen aineenvaihduntatautiin seulonnan osalta STM tekee erillisen päätöksen, kun Kaila-Lohiniva-Kerkelän selvitysraportti on valmistunut.

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen jaosto

4. Alkoholi-riippuvuuden hoidon ja kuntoutuksen psykososiaaliset menetelmät, *Sari Koskinen*,

PALKO hyväksyi kokouksessaan 19.3.2020 suositusluonnoksen ”Alkoholiriippuvuuden hoidon ja kuntoutuksen psykososiaaliset menetelmät” laitettavaksi, pienin muutoksin, otakantaa.fi-palveluun.

Suositusluonnos on kommentoitavana 10.5.2020 saakka otakantaa.fi-palvelussa.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

5. Kognitiivinen adaptaatio asumisen tukea tarvitsevan skitsofreniapotilaan kuntoutuksena, *Sari Koskinen*

Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen ”kognitiivinen adaptaatio asumisen tukea tarvitsevan skitsofreniapotilaan kuntoutuksena” luonnosversio on jaoston käsiteltävänä 24.4.-kokouksessa. Jaosto keskustelee kokouksessaan jatkovalmistelun työsuunnitelmasta.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Elintapa ja omahoito –jaosto

6. Elintapamuutosta tukevat tekijät elintapaohjauksen ja omahoidon tuen menetelmissä epäterveellisen ravitsemuksen ja vähäisen liikunnan aiheuttaman sairastumisriskin pienentämiseksi, *Sari Koskinen ja Laura Sandström*

Palkon elintapa ja omahoito –jaostossa on ollut valmisteilla laaja, elintapaohjauksista ja omahoidon tukea koskeva suosituskokonaisuus, jossa kohderyhmänä ovat kansantauteihin sairastumisen kannalta korkean riskin potilaat. Suosituskokonaisuuden keskiössä on tunnistaa elintapamuutosta tukevat tekijät elintapaohjauksen ja omahoidon tuen menetelmissä.

Palko on päättänyt käsitellä kokonaisuutta osa-alueittain. Toinen osa käsittelee elintapamuutosta tukevia tekijöitä elintapaohjauksen ja omahoidon tuen menetelmissä epäterveellisen ravitsemuksen ja vähäisen liikunnan aiheuttaman sairastumisriskin pienentämiseksi. Kokouksessa esiteltiin suosituksen tausta-aineistoksi tulevaa valmistelumuistiota.

Päätös: Ohjeistettiin jatkotyöskentelyä.

7. Elintapamuutosta tukevat tekijät elintapaohjauksen ja omahoidon tuen menetelmissä tupakoinnin aiheuttaman sairastumisriskin pienentämiseksi, *Sari Koskinen*

PALKO hyväksyi kokouksessaan 19.3.2020 suosituluonnoksen ”Elintapamuutosta tukevat tekijät elintapaohjauksen ja omahoidon tuen menetelmissä tupakoinnin aiheuttaman sairastumisriskin pienentämiseksi” laitettavaksi, pienin muutoksin, otakantaa.fi-palveluun.

Suositusluonnos on kommentoitavana 3.5.2020 saakka otakantaa.fi-palvelussa.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Tuki- ja liikuntaelinten sairauksien jaosto

8. Selkäydinkanavan ahtauman leikkaushoito ja sen jälkeinen kuntoutus, *Reima Palonen*

Tules-jaosto on valmistellut suosituksen ja valmistelumuistion luonnokset hyväksyttäväksi vietäväksi kommenteille otakantaa.fi –palveluun. Suositus perustuu hankittuun kirjallisuuskatsaukseen, jossa saatu näyttö jäi varsin vaatimattomaksi. Tämän vuoksi jaoston asiantuntemuksella on ollut keskeinen rooli suosituksen sisällön valmistelussa.

Suosituksen valmistelussa on pyritty yhdenmukaisuuteen aiempien selkäsuositusten kanssa ja myös mahdollisuuksien mukaan tukeutumaan niiden periaatteisiin.

Päätettiin, että alkuvaiheen tutkimuksen ja hoidon kohdalle lisätään maininta omatoimiseen kuntoutumiseen ohjaamisesta. Lisäksi keskusteltiin siitä, voiko Palko toimivaltansa puitteissa ottaa kantaa sairauspoissaolon pituuteen. Tältä osin ratkaisu siirrettiin lopullisen suosituksen hyväksymisen yhteyteen.

Päätös: Hyväksyttiin suosituksen ja valmistelumuistion luonnokset sovituin lisäyksin julkaistavaksi kommentoitavaksi otakantaa.fi –palvelussa.

9. Lanneselän luudutusleikkaus ja sen jälkeinen kuntoutus (työnimi), *Reima Palonen, Liite 9*

Jaosto on käsitellyt asiaa kirjallisuuskatsauksen PICO-asetelman kautta kolmen aiemman selkäsuosituksen kokemukset huomioiden. Luudutusleikkauksen voidaan päätyä hyvin monien erilaisten, osin harvinaistenkin syiden perusteella ja leikkausten perusteet voivat olla hyvin erilaisia. Aiheen rajaamiseksi ja suosituksen vaikuttavuuden varmistamiseksi on perusteltua keskittyä tarkastelemaan diagnoosipohjaisesti leikkauksen yleisimpiä syitä, joista todennäköisimmin on saatavilla riittävää näyttöä.

Yleisimmät lannerangan luudutusleikkauksen syyt ovat spondylolyysi (nikamankaaren valenivel) tai spondylolyyttinen spondylolisteesi (nikaman siirtymä), tietyn tyyppinen ahtauma, välilevyrappeuma sekä välilevytyräleikkauksen jälkitilana syntynyt epävakaas. Näistä ahtauma tulee käsiteltyä jo sitä koskevassa suosituksessa.

Asian tarkempi esittely on liitteessä 9.

Päätös: Hyväksyttiin aiheen rajaaminen liitteessä esitetyin tavoin.

Suun terveydenhuolto

10. Pitkälle vaurioituneiden hampaiden korjaaminen suun ulkopuolella valmistetuilla paikoilla/täytteillä ja kruunuilla, *Sari Koskinen*

Jaosto ei ole kokoontunut viimeisimmän Palkon kokouksen jälkeen.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Lääkejaosto

11. Polatutsumabi-vedotiini yhdistelmänä bendamustiinin ja rituksimabin kanssa diffuusin suurisoluisen B-solulymfooman hoidossa, *Reima Palonen, Liitteet 11a-c*

Aihe perustuu Fimean laatimaan EUnetHTA-raportin yhteenvedoon ja budjetti-vaikutusten arviointiin

https://www.fimea.fi/documents/160140/1454401/Polatutsumabi-vedotiini_yhteenvedo.pdf/86223e3f-74f2-0047-7cc7-273dcd40c887?t=1583826892212

Myyntiluvan haltija ja Suomen Lymfoomaryhmä ovat antaneet Fimealle vastineensa raporttiin.

Lääkejaosto on 20.4.2020 hyväksynyt suositusluonnoksen esitettäväksi Palkolle hyväksyttäväksi kommentoitavaksi julkaistavaksi.

Päätös: Hyväksyttiin suositusluonnos julkaistavaksi kommentoitavaksi otakanta.fi –palvelussa.

Puheenjohtajien jaosto

12. Palkon käsikirja, *Reima Palonen, Liite 12*

Pj-jaosto on 14.4.2020 käsitellyt käsikirjan kappaleita ”Lääketieteellisesti perusteltu” ja ”Suosituksen päivitys”.

Keskusteltiin mm. siitä, missä määrin on olemassa oikeuskäytäntöä lääketieteellisesti perustellun määrittelyssä ja todettiin, että sitä on etenkin sosiaalivaikutuksen puolella, mutta kyse on yleensä yksilötason arvioinnista. Todettiin, että se mitä pidetään lääketieteellisesti perusteltuna, on palvelujärjestelmäsidoista.

Hyväksyttiin suosituksen päivittämistä koskevat kriteerit ilman muutoksia.

Päätös: Lääketieteellistä perusteltavuutta koskevan tekstin osalta ohjeistettiin jatkovalmistelua. Hyväksyttiin suosituksen päivittämistä koskeva osio.

13. Eduskunnan oikeusasiamiehen selvityspyyntö, *Reima Palonen*

Kantelu koskee Palkon maaliskuussa 2018 hyväksymää nusinerseeni-suositusta ja siitä jo aiemmin tehtyä kantelua ja sen ratkaisua.

Päätös: Asian käsittely siirrettiin seuraavaan Palkon kokoukseen 11.6.2020.

Uudet aihe-ehdotukset

14. Nusineraseeni-suosituksen päivittämistarve, Ilona Autti-Rämö

Keskusteltiin alustavasti nusineraseeni-suosituksen päivittämisen aikaistamisesta kohdassa 12 esitettyjen ja hyväksytyjen päivittämiskriteerien mukaisesti.

Päätös: Lopullinen päätös siirrettiin seuraavassa Palkon kokouksessa käsiteltäväksi.

15. Azoospermia, Ilona Autti-Rämö

Palko käsitteli 31.1.2020 kokouksessaan FinCCHTA:n kautta saatua aihe-ehdotusta, joka koskee ei-lääketieteellisistä syistä käytetyn testosteronin ja anabolisten androgeenisten steroidien aiheuttaman siittiöiden tuotantohäiriön hoitoa. Tilanne usein korjaantuu spontaanisti viimeistään 2 vuoden aikana, mutta kyseiset henkilöt toivovat jo sitä ennen hedelmällisyyden palauttamiseksi avohoidossa annettavaa hCG-FSH hoitoa. Kuvatusta syystä johtuvan azoospermian prevalenssi on lisääntynyt ja toivotaan kansallista suositusta hoitolinjoista. Kokouksessa ehdotettiin, että aiheesta voisi tehdä Käypä Hoito suosituksen. Käypä Hoito -verkostovaliokunta ei kuitenkaan hyväksynyt aiheesta tehtävän suosituksen aloitustyötä.

Päätös: Asia siirrettiin seuraavan Palkon kokoukseen käsiteltäväksi.

16. Lasten skolioosin seulonta kouluterveydenhuollossa, Ilona Autti-Rämö

Jatkotyöstäminen STM:n vastuulla.

Päätösesitys: Tiedoksi.

Muut asiat

17. Muut asiat, Ilona Autti-Rämö

- Kevään kokousaikataulut
to 11.6. klo 10-16
- Kesäkuun kokouksen jälkeinen iltatilaisuus pidetään edelleen optiona
- Vanhan ja uuden neuvoston yhteistilaisuus syksyllä
- Uuden Palkon nimitysprosessi, *Reima Palonen*

- Jäsenedityspyyntö –kirje lähti 23.4.2020 laajalla jakelulla. Esitykset on pyydetty 15.5. mennessä, jonka jälkeen STM laatii esityksen valtioneuvostolle. Syksyn kokousajat pyritään vahvistamaan ennen kesälomakauden alkua.
- o Kirjallisuuskatsausten hankinnan puitesopimuksen kilpailutus aukeaa seuraavalla viikolla.

18. Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.02.

Puheenjohtaja Päivi Sillanaukee

Varapuheenjohtaja Pekka Rissanen

Pääsihteeri Ilona Autti-Rämö

Erityisasiantuntija Reima Palonen

Erityisasiantuntija Sari Koskinen

LIITTEET

Liite 1. Palkon kokouksen pöytäkirja
Liite 9. Muistio: Lanneselän luudutusleikkaus ja sen jälkeinen kuntoutus
Liite 11a. Roche oy:n vastine
Liite 11b. Suomen lymfoomaryhmän vastine
Liite 11c. Suositusluonnos: Polatutsumabi-vedotiini yhdistelmänä bendamustii-
nin ja rituksimabin kanssa diffuusin suurisolui-sen B-solulymfooman hoidossa
Liite 12. Palkon käsikirja: Suosituksen päivittäminen

JAKELU

Neuvoston varsinaiset jäsenet ja varajäsenet
Asiantuntijat
Sihteeristö

